

Te gast op 6 biobedrijven

Lieven Delanote, Karel Dewaele - Inagro

De biologische markt groeit en biedt kansen voor telers die een andere weg met hun bedrijf uitwillen. Omschakelen is echter een ingrijpende stap in de bedrijfsvoering. Onder de noemer 'biologische telers nodigen uit' waren we dit voorjaar welkom op zes biologische akkerbouw- en groentebedrijven.

Biologische markt in ontwikkeling

Tijdens de trefdag '1000 ha bio gezocht' in februari 2016 op Inagro bleek dat er duidelijke marktkansen zijn voor biologische landbouw in Vlaanderen. De consumptie van biologische voeding groeit in gans Europa. Groenten zijn een preferentiële productgroep. Vlaamse verwerkers en handelaars spelen hier meer en meer op in en ontwikkelen ook een biologisch segment in hun aanbod dat met de huidige biologische telers in Vlaanderen niet meer ingevuld geraakt. In absolute cijfers gaat het soms nog om relatief kleine volumes of arealen per teelt. Gezamenlijk kunnen ze een divers teeltplan voor meerdere nieuwe biobedrijven borgen. Een goede afstemming met de afzet en met collega-telers is daarom noodzakelijk. Zes bioboeren nodigden gastvrij geïnteresseerde gangbare collega's uit voor een kennismaking in het veld. Telkens werd op een thema of op een teeltgroep gefocust. In dit artikel brengen we de vier groentetelers in beeld.

Bodem en bemesting op het 'Het Zilverleen' in Alveringem

Op 17 mei waren een vijftigtal bezoekers te gast bij Jean-Pierre en Marleen Mouton – Masson in Alveringem. In West-Vlaanderen zijn zij pioniers van het eerste uur. Op 24 ha telen zij aardappelen, kolen, knolselder en courgette. Om de werkdruk de baas te blijven doorheen het jaar, evolueerden ze door de jaren heen tot een beperkt aantal teelten. Één vierde van het areaal wordt met groenbemesters ingezaaid. Bodem is voor Jean-Pierre een aaneenhangend geheel. Een slimme vruchtwisseling met vlinderbloemige groenbemesters en dierlijke mest (vaste mest biologische geiten en biologische runderdrijfmest) zijn de pijlers van zijn bemestingsplan.

Waar nodig wordt bijbemest met een organische korrel. Sinds 10 jaar bewerkt Jean-Pierre zijn percelen niet kerend met een Actisol om het bodemleven zo min mogelijk te storen.

Industriegroenten bij Pierre Lemaire in Waremme

Pierre Lemaire nam in 1978 het ouderlijke bedrijf – een vierkantshoeve in Waremme – over en was een van de pioniers in de teelt van wortelen. Vanuit de vraag naar biologische wortelen schakelde hij, zeer pragmatisch, in 2003 3,5 ha om.

Foto 1: Jean-Pierre bewerkt zijn percelen sinds meer dan 10 jaar niet kerend met een Actisol om het bodemleven zo min mogelijk te storen. Het vernietigen van groenbemesters in het voorjaar is een uitdaging. Hiervoor gebruikt hij meestal een stoppelploeg.

Foto 2: De knolselder krijgt een basisbemesting met geitenmest en drijfmest. Ongeveer tien dagen na planten werd al een eerste keer gewiedegd met een Treffler-wiedeg.

Foto 3: Pierre Lemaire nam ruim de tijd voor een voorstelling van zijn bedrijf. Jan Hanssens (Ardo) was vertaler van dienst.

Foto 4: De erwten stonden er onberispelijk bij. Voor de onkruidbestrijding gebruikt Pierre een wiedege en een 'houe rotative' omwille van de grote capaciteit van deze machines.

Gaandeweg raakte hij ook overtuigd van de biologische teeltmethode. Sinds 2010 bewerken hij en zijn zoon het volledige bedrijf, goed voor 180 ha, biologisch. Pierre is een bevoegen en zeer open biologisch ondernemer die het milieu, een gezonde bodem, de eigen gezondheid en eigen autonomie hoog in het vaandel draagt. In een zesjarige vruchtwisseling worden granen en groenten jaarlijks afgewisseld. Erwten, spinazie en stamslabonen zijn vooral voor het naburige Hesbayfrost bestemd. Over de jaren heen bouwde hij samen met enkele collega-telers in de omgeving een goede samenwerking op met de agrodienst van Hesbayfrost die dit bezoek ondersteunde. Uien, knolselder en wortelen vinden via groothandels hun weg in de versmarkt. Ondanks we in volle seizoenen het bedrijf bezochten, liep Pierre er ontspannen bij. Anticiperen en plannen zijn voor Pierre de sleutelfactoren: bonne date, bonnes conditions et bon matériel. Naast eigen machines bouwde Pierre doorheen de jaren ook een goede samenwerking op met enkele loonwerkers in de buurt. Niet de kostprijs, maar de kwaliteit van het werk zijn hierbij bepalend.

Mechanische onkruidbestrijding bij Thierry Beaucarne in Moeskroen

Half juli, na de historisch natte maand juni, waren we te gast bij Thierry Beaucarne in Moeskroen. Thierry schakelde in 2000 één ha om 'op proef' en evolueerde stapsgewijs tot een biologisch areaal van ongeveer 30 ha. Drie vierden van dit areaal is bestemd voor groenten (prei, knolselder en stamslabonen voor industrie; kolen en pompoenen voor de verse markt en aardappelpootgoed). Thierry ervaart dit als te intensief en wil op termijn graag meer plaats inruimen voor graan als vruchtwisselingsgewas. Doorheen het jaar runt Thierry het bedrijf alleen. In het voorjaar (planten en wieden) en het najaar (oogst) zijn er telkens 4 seizoenarbeiders actief. Onkruidbestrijding begint voor Thierry al bij de inrichting van het perceel: een goede afwatering en een 'rechte kant' zijn essentieel om slagvaardig te kunnen werken. Iedere week en onder alle omstandigheden moet je

Foto 5: De 'houe rotative' is een een polyvalente machine die Pierre vaak afwisselend met de wiedege gebruikt. De pennen breken een eventuele korst mooi op en gooien klein onkruid los. Ook na opkomst is mooi werk mogelijk met slechts beperkte schade aan het gewas.

Foto 6: Thierry (achteraan) stelt zijn 'ideale' parallellogram voor: spelingsvrij, ruime aanbouwmogelijkheden, hoekschoffels, dubbel mes, torsiewieders en wiedegelementje.

Foto 7: Thierry wil in de toekomst meer graan in zijn teeltplan. Dit jaar zaaide hij voor het eerst witte klaver 'onder dekvruucht' als groenbemester. Nog voor de tarwe gedorsen wordt, staat er zodoende al een mooie groenbemester op het veld.

kunnen rijden. Alle plantwerk gebeurt met behulp van RTK-GPS. In rechte rijen is efficiënter schoffelwerk mogelijk. Het schoffelwerk zelf gebeurt met een oude Ford met een schoffelbalk in de front. Een Treffler wiedege (bijna alle teelten) en een wiedege van Vanhoucke (vooral in prei en selder) maken het plaatje rond. Opvallend hierbij is dat geen enkele machine nog origineel is. Thierry deinst er niet voor terug om machines naar zijn hand te zetten.

Foto 8: Om één week na planten al een eerste keer te kunnen eggen, plant Thierry zijn selder diep.

Foto 9: Miel D'Haens controleert samen met Bart Nemegeer van de Aardappelhoeve de oogst van een perceel Connect. Dit plaagresistente ras stond er ondanks de hoge plaagdruk in juni zeer mooi bij.

Georganiseerde diversiteit bij Miel D'Haens in Hulst

Miel D'Haens combineerde zijn akkerbouwbedrijf in Hulst (vlak boven de Belgisch-Nederlandse grens) lange tijd met een job buiten huis. In de zoektocht naar een volwaardig bedrijfsinkomen voor hem en zijn vrouw kwamen ze uit op biologische landbouw. In 2009 werd gefaseerd omgeschakeld en werden ook groenten (kolen, pompoen, wortelen en diverse 'vergeten groenten') in het teeltplan geïntroduceerd. Hoewel Miel alsnog geen vaste vruchtwisseling hanteert, houdt hij wel vast aan graan en grasklaver als rustgewas en streeft hij naar een maximale bodembedekking d.m.v. divers samengestelde groenbemesters in de winter. Diepe bodembewerkingen doet Miel bij voorkeur in het najaar. In het voorjaar gebeuren alle bewerkingen op vaste rijpaden met spoorbreedte 1,5 m en wordt enkel oppervlakkig gewerkt om groenbemesters kapot te maken en de grond zaaiklaar te leggen.

Foto 10: In de wortelen was dit jaar meer wiewerk nodig dan andere jaren. Hiervoor werd dit jaar een wiewed aangekocht. Geurpaaltjes met uienolie houden de wortelvlieg op afstand.

Foto 11: Miel was kritisch over zijn kool. Door de natte juni-maand stond het gewas minder 'vol' dan gewenst en had hij de laatste schoffelbeurt gemist. De aanwezige kooltelers keken niettemin jaloers naar dit homogene perceel.

Meer info ?

Kon je niet bij deze bezoeken aanwezig zijn, maar wil je toch meer informatie over biologische groententeelt ? Voor een oriënterend gesprek kan je terecht bij Sander Van Haver (Sander.van.haver@biozoektboer.be, 0470/26.66.60).

Bij Lieven Delanote (Inagro, 051/273250 – lieven.delanote@inagro.be) kan je terecht als je effectief met bio aan de slag wil gaan en je vragen stelt over de praktische aanpak en haalbaarheid. Spreek tegelijk ook vrijblijvend collega-biotelers, toeleveranciers met bio en afnemers bio aan zodat je een breed beeld krijgt van de mogelijke kansen en de eventuele knelpunten.